

տեղն ալ՝ որպէս զի քսուելով չմաշի , կրնաս մէկ առանցքի վրայ առնուած կրկին ճախարակ գործածել , որ չուան ները անոնց վրայէն անցնին ու մէկ-մէկու շփուելով շուտով չմաշին . իսկ աս գործիքը դարձնելու համար մարդիկ կամ կենդանիք կը գործածուին :

Ճակնդեղը ջարդելու համար պէտք է գլանին քովը եղած սորին մէջ լեցնել , որ մէկը ձեռքը փայտի կտոր մը առած՝ ճակնդեղները դէպի դանակներուն բերանը կը հրէ . բայց շատերը կը փափաքին որ աս գործողութիւն աւելի դիւրանայ . այսինքն սորին մէջ լեցուած ճակնդեղները ամէն անգամ գլանը դարձնելու իրենք իրենց մէջ շարունակ դանակին բերանը գան . բայց ճակնդեղին խառնափնդոր ձևին ու հաստութեանը համար աս բանս գրեթէ անկարելի կ'երևնայ , որովհետեւ խոշոր ու տձեւ ըլլալով՝ սորէն վար չկրնար սահիլ :

Բայց ան փայտի կտորին տեղը՝ որով ճակնդեղը գլանին առջևը կը հրեն , կրնայ դռնակ մը շինուիլ , և ան դռնակին չուանը գլանին առանցքին վրայ պլուելով , քանի որ դռնակը գոցուի՝ ճակնդեղները հարկաւ իրենք իրենցմէ գլանին առջևը կուգան . ու մէկ մեքենայով երկու գործողութիւնը մէկտեղ կը կատարուի , և ուրիշ մարդու կարօտութիւն չես ունենար :

Հիւ ատենի քրիստոնէից համար կ'ըսեն եղեր հեթանոսները թէ « Տեսէք ինչպէս կը սիրեն մէկը մէկ » : Աստուած տայ որ հիմա չըսեն թէ « Տեսէք ինչպէս կ'ատեն մէկը մէկ » :

ՄՈՒՈՐԵԼՈՑ վրայ ցաւելու է , չէ թէ ծափ զարնելու : Աշխարհքիս վրայ ատենի բան մը կայ նէ՝ ատելութիւնն է :

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԲՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Խնայողութիւն :

Թէ մէկ տարուան մէջ որչափ անձրեւ կուգայ Կոստանդնուպոլիս քաղքին և չըջակայ երկիրներուն վրայ . և թէ մէկ տան մը համեմատ ինչ մեծութիւն ջրի շտեմարան կամ ջրշէղջ¹ շինել պէտք է :

Երբ ՈՊԱՑԻՔ որ ամենայն բարձրագոյն գիտութեանց մէջ՝ Եգիպտացւոց , Յունաց և Երաբացւոց ունեցած գիտութեան գերազանցեցին , անհոգ չեղան բնութեան ամէն մէկ մանր գործողութիւններն ու գաղտնիքը քննել ու դիտելու . զոր օրինակ թէ արդեօք աշխարհքիս վրայ փչած հովերը ինչ աստիճանի սաստկութիւն ունին , կամ ո՞ր երկրին հովը աւելի զօրաւոր է . կամ թէ մէկ տարուան մէջ իւրաքանչիւր կլիմայի տակ՝ արդեօք արեւը որչափ ջուր ծովին երեսէն և որչափ գետնին վրայէն կը քաշէ , ամպ կը գոյացնէ , և այլն :

Եւսպէս ալ իմանալ ուզելով թէ երկրքէն իջած անձրեւը , թէ որ հողը չծծէր կամ արեւը չցամքեցընէր , և թէ ասդին անդին չվազելով եկած տեղը մնար , արդեօք որչափ ջուր երկրիս վրայ կը բարձրանար . ահա աս գտնելու համար հնարեցին անձրեւաչափ² քսուած գործիքը , որով կը չափեն ամէն տարի մէկ քաղքի մը վրայ եկած անձրեւը :

Բայց մինչև հիմա Կոստանդնուպոլսոյ վրայ եկած անձրեւը որչափ ըլլալը ոչ ոք հրատարակած ըլլալով , արժան համարեցանք Բազմավիպիս մէջ նշանակել . ուրիշ ժամանակի ձգեւելով զանազան կլիմաներու տակ եկած արձրեւներուն չափը տալու :

Եւ բանս թէպէտ հետաքրքրական նիւթ մըն է իմանալու թէ ամէն տա-

¹ Սառնէճ :

² Գղ . Pluviomètre .